

Sygn. akt II Ca 643/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Piotr Rajczakowski

Sędziowie: SO Barbara Nowicka

SO Aleksandra Żurawska

Protokolant: Violetta Drohomirecka

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2018 r. w Świdnicy

na rozprawie

spraw z powództwa B. G.

przeciwko (...) Sp. z o.o. we W.

o ustalenie nieistnienia należności w wysokości 1.064 zł oraz o zapłatę kwoty 1.000 zł

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Kłodzku

z dnia 6 czerwca 2018 r., sygn. akt I C 38/18

I. uchyla zaskarżony wyrok w pkt I i II w części oddalającej powództwo o ustalenie nieistnienia należności w wysokości 1.064 zł i w tym zakresie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kłodzku;

II. oddala dalej idącą apelację;

III. nie obciąża powódki kosztami postępowania apelacyjnego.

(...)

Sygn. akt II Ca 643/18

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 6 czerwca 2018 r., Sąd Rejonowy w pkt I oddalił powództwo B. G. przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W., zaś w pkt II nie obciążył powódki kosztami procesu na rzecz strony pozwanej.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Strona pozwana (...) jest spółką świadczącą usługi telekomunikacyjne zaś jej jedynym wspólnikiem jest (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.. Obie spółki oferują te same usługi pod jedną marką N.. Od 2003 roku powódka była abonentką strony pozwanej początkowo w zakresie usługi telefonu stacjonarnego, a następnie również usługi internetowej. W 2017 roku strona pozwana zorganizowała promocję dla abonentów, która przewidywała ulgi w opłacie za usługi dla abonentów, którzy decydują się na podpisanie umowy na czas oznaczony jednakże w razie rezygnacji z usług i wypowiedzenie umowy przed terminem abonent był zobowiązany do zwrotu przyznanych mu zniżek, jako tak zwanej opłaty wyrównawczej i taką też promocję zaproponowała powódce. Powódka w ramach tej promocji zawarła ze stroną pozwaną dwie umowy na okres 24 miesięcy w dniu 20 marca 2017 roku. Podczas rozmowy telefonicznej z pracownikiem pozwanej zawarła umowę obejmującą dostęp do Internetu, telewizji i telefonii stacjonarnej w ramach promocji "(...) - dotychczasowa oferta (...)" oraz umowę obejmującą usługę telefonii mobilnej w ramach promocji "N. M. dla abonentów (...)". Pozwana potwierdziła warunki zawartych umów przesyłając powódce odpowiednie dokumenty. Obie umowy zostały zawarte na okres 24 miesięcy i pozwana rozpoczęła świadczenie usług na podstawie wyżej wymienionych umów od 1 kwietnia 2017 roku. Pismem z dnia 20 kwietnia 2017 roku doręczonym stronie pozwanej w dniu 24 kwietnia 2017 roku powódka wypowiedziała umowy zawarte w dniu 20 marca 2017 roku z dniem 30 kwietnia 2017 roku. Strona pozwana zaprzestała świadczenia usług z dniem 31 maja 2017 roku to jest po upływie okresu wypowiedzenia ze skutkiem na koniec okresu rozliczeniowego następującego po okresie rozliczeniowym, w którym zostało dokonane wypowiedzenie. Pismem z dnia 11 maja 2017 roku strona pozwana poinformowała powódkę o przyjętej rezygnacji z zachowaniem okresu wypowiedzenia oraz o naliczonej opłacie wyrównawczej. Pozwana wezwała powódkę do zapłaty opłaty wyrównawczej w kwocie 1.064 złote. Powódka nie zapłaciła powyżej kwoty. W okresie od 26 do 29 marca 2017 roku powódka była na wycieczce w B. i przed wyjazdem przestał działać telefon komórkowy. Po powrocie z wycieczki powódka zgłosiła reklamację stronie pozwanej i usterka została usunięta. Również powódka zgłosiła pozwanej reklamację dotyczącą awarii telewizji, brak odbioru, która została usunięta. W dniu 28 kwietnia 2017 roku powódka zgłosiła usterkę, że numer komórkowy nie może nawiązać połączenia z określonym numerem telefonu należącym do osoby fizycznej zaś pozwana ustaliła, że przyczyną są nieprawidłowości po stronie operatora, właściciela wskazanego numeru. W okresie 29 kwietnia do 3 maja 2017 roku powódka była na wycieczce w W. i w tym czasie również nie mogła nawiązać z określonym numerem telefonu należącym do osoby fizycznej.

Rozważając tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy przyjął, że bezspornym było w sprawie, iż w dniu 20 marca 2017 roku powódka w ramach promocji strony pozwanej zawarła z pozwaną umowę obejmującą dostęp do Internetu, telewizji i telefonii stacjonarnej w ramach promocji "(...) - dotychczasowa oferta (...)" oraz umowę obejmującą usługę telefonii mobilnej w ramach promocji "N. M. dla abonentów (...)", zaś pozwana potwierdziła warunki zawartych umów przesyłając powódce odpowiednie dokumenty. Umowy zostały zawarte na okres 24 miesięcy i pozwana rozpoczęła świadczenie usług na podstawie tych umów od dnia 1 kwietnia 2017 roku. Za niesporne uznano też, że pismem z dnia 20 kwietnia 2017 roku doręczonym stronie pozwanej w dniu 24 kwietnia 2017 roku powódka wypowiedziała umowy zawarte w dniu 20 marca 2017 roku, zaś strona pozwana zaprzestała świadczenia usług z dniem 31 maja 2017 roku to jest po upływie okresu wypowiedzenia ze skutkiem na koniec okresu rozliczeniowego następującego po okresie rozliczeniowym, w którym zostało dokonane wypowiedzenie. Jednocześnie pismem z dnia 11 maja 2017 roku strona pozwana poinformowała powódkę o przyjętej rezygnacji z zachowaniem okresu wypowiedzenia oraz o naliczonej opłacie wyrównawczej i wezwała powódkę do zapłaty tej opłaty wyrównawczej pismem z dnia 5 lipca 2017 roku, lecz do chwili obecnej powódka nie zapłaciła powyższej kwoty. Zdaniem Sądu pierwszej instancji, żądanie powódki w zakresie umorzenia opłaty wyrównawczej w wysokości 1.064 złote nie było zasadne, a jednocześnie przedwczesne gdyż strona pozwana w przedmiotowym postępowaniu ani też w innym postępowaniu nie dochodziła od powódki zapłaty opłaty wyrównawczej. Wprawdzie zwrócono uwagę, że powódka została wezwana przez stronę pozwaną do zapłaty kwoty 1.064 złote w związku z zaległościami w płatnościach w terminie 5 dni do otrzymania pisma z dnia 5 lipca 2017 roku, ale pismo to, w ocenie Sądu, nie wywołało żadnych skutków prawnych w zakresie zobowiązania powódki do zapłaty wyżej wymienionej kwoty i nie jest też tytułem egzekucyjnym, a dopiero w wypadku skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego o zapłatę tej kwoty powódka miałaby możliwość zakwestionowania żądania w tym prawidłowości i zasadności naliczenia opłaty wyrównawczej. Ponadto, Sąd zwrócił uwagę, że nie wiadomo

czy w ogóle strona pozwana będzie dochodziła od powódki zapłaty kwoty 1.064 złote, gdyż po wezwaniu powódki do zapłaty pismem z dnia 5 lipca 2017 roku nie podjęła żadnych innych działań w tym kierunku. Odnosząc się do zapłaty kwoty 1.000 złotych tytułem zadośćuczynienia, Sąd Rejonowy zważył, że również w tym zakresie powództwo podlegało oddaleniu. Przywołując treść art. 23 kc, art. 445 kc i art. 448 kc, wskazano, że zadośćuczynienie pieniężne można przyznać poszkodowanemu jedynie w wypadkach w ustawie wyraźnie przewidzianym. Stanowi ono sposób naprawienia szkody niemajątkowej to jest krzywdy, który może polegać na przyznaniu poszkodowanemu odpowiedniej sumy pieniężnej. Przyjmuje się, że zadośćuczynienie, jako forma naprawienia szkody niemajątkowej może być przyznane jedynie w ramach odpowiedzialności deliktowej. Przesłankami odpowiedzialności deliktowej są powstanie szkody, zdarzenie, z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy oznaczonego podmiotu oraz związek przyczynowy między owym zdarzeniem, a szkodą. Zdarzeniem, z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy zalicza się zarówno zawinione działania człowieka jak i innego rodzaju zachowania ludzkie, a także zdarzenia niezależne od woli człowieka, z którymi ustawa łączy obowiązek naprawienia szkody. Skoro jednak powódka domagała się zadośćuczynienia, jak wskazała przez zawinione działania strony pozwanej w zakresie świadczonych usług, w ocenie Sadu pierwszej instancji, tym samym źródłem zdarzenia rodzącego odpowiedzialność odszkodowawczą upatrywać należało w ramach odpowiedzialności odszkodowawczej, a zatem w oparciu o przepis art. 415 kc. Przyjęto, że czyn sprawcy pociągający za sobą odpowiedzialność odszkodowawczą opartą o wyżej wymieniony przepis musi zawierać dwa elementy bezprawność oraz winę. Bezprawność, jako przedmiotowa cecha czynu sprawcy ujmowana jest, jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym, przez co należy rozumieć nakazy i zakazy wynikające z obowiązujących przepisów prawnych jak i wytworzonej i przyjętej w społeczeństwie zasady współżycia społecznego. Za bezprawne nie może być uznane zachowanie sprawcy zmierzające do realizacji służących mu praw podmiotowych. Skoro działania pozwanego, zdaniem Sądu Rejonowego, nie były zachowaniem bezprawnym, to tym samym wywołane tym zachowaniem negatywne odczucia psychiczne powódki nie mogły być kompensowane w ramach dochodzonego roszczenia o zadośćuczynienie. Opierając się na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, w ocenie Sąd, brak było jakichkolwiek przesłanek do przyjęcia, że działania strony pozwanej były bezprawne skoro mieściły się one w ramach obowiązującego porządku prawnego, a wynikały ze stosunku prawnego łączącego powódkę ze stroną pozwaną w ramach zawartych umów o świadczenie usług. Te rozważania uznano za aktualne także w odniesieniu do treści art. 448 kc. Zdaniem Sądu pierwszej instancji, niewątpliwie niedogodności, jakiej doznała powódka w związku z korzystaniem z telefonu komórkowego i telewizji, które zostały jednak przez stronę pozwaną na skutek reklamacji powódki usunięte, nie mogły spowodować u niej rozstroju zdrowia ani też krzywdy uzasadniających żądanie zadośćuczynienia. Nie spowodowało to też naruszenia dóbr osobistych powódki, zaś powódka nie wykazała, że takie naruszenie miało miejsce. Samo zdenerwowanie powódki z tego tytułu i z tytułu załatwianych reklamacji nie jest jeszcze tego uzasadnieniem. Powódka też nie wykazała istnienia związku przyczynowego pomiędzy działaniem strony pozwanej, a rzekomo doznaną przez nią krzywdę. Odnośnie kosztów procesu to Sąd Rejonowy zastosował art. 102 kpc, mając na uwadze sytuację majątkową powódki oraz jej subiektywne przekonanie o zasadności swojego roszczenia, co dało asumpt do wytoczenia przedmiotowego powództwa.

W apelacji od powyższego wyroku, powódka podniosła, że naruszono przepisy postępowania, poprzez pominięcie składanych wniosków dowodowych i nieuwzględnieniu argumentacji, co skutkowało tym, że wyrok jest niesprawiedliwy. Ponadto, skarżąca podniosła, że Sąd pierwszej instancji dowolnie interpretował przepisy. W uzasadnieniu podniesiono między innymi, że brak dochodzenia obecnie przez stronę pozwaną należności w kwocie 1.064 zł nie jest dla skarżącej satysfakcjonujące, ponieważ w tej sprawie niezbędna jest konkretne oświadczenie od strony pozwanej. W przeciwnym wypadku, skarżąca obawia się przykrych niespodzianek w przyszłości. Mając na uwadze powyższe zarzuty, skarżąca wniosła w istocie o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja jest uzasadniona w zakresie żądania ustalenia nieistnienia należności w wysokości 1.064 zł.

Jak wynika z pozwu powódka domagała się „umorzenia niesłusznie naliczonej opłaty wyrównawczej”. Pozew ten został sporządzony przez powódkę osobiście i w trakcie trwania procesu nie była ona reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika. Sąd Rejonowy potraktował to żądanie dosłownie / świadczy o tym zarówno treść wyroku jak i uzasadnienie /, oddalając żądanie powódki w zakresie umorzenia opłaty w wysokości 1.064 zł, przyjmując, że powództwo to jest na chwilę obecną niezasadne i przedwczesne, gdyż strona pozwana zarówno w przedmiotowym procesie, jak też w innym postępowaniu nie dochodzi od powódki zapłaty opłaty wyrównawczej. Z takim sposobem rozpoznania przedmiotowej sprawy zgodzić się nie można, gdyż zgodnie z obowiązującym prawem powódce w postępowaniu cywilnym ogóle nie przysługuje żądanie umorzenia należności z tytułu opłaty wyrównawczej wynikającej z umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych. Ponieważ jak to wyżej wskazano B. G. w niniejszej sprawie nie była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, a sama nie jest prawnikiem, Sąd powinien tak niefortunnie sformułowane żądanie potraktować, jako pozew o ustalenie nieistnienia należności wynikającej z wyżej wskazanej umowy / art. 189 kpc /. Nie czyniąc tego, nie rozpoznał on istoty sprawy i dlatego orzeczenie w tej części musiało podlegać uchyleniu, celem ponownego rozpoznania sprawy- art. 386 § 4 kpc.

Orzekając na nowo, Sąd Rejonowy przede wszystkim zbada czy powódka ma interes prawny w dochodzeniu takiego żądania, a jeśli tak to czy domaganie się ustalenia nieistnienia tej należności jest uzasadnione. Celem wyjaśnienia tych kwestii koniecznym będzie przeprowadzenie stosownego postępowania dowodowego i w oparciu o jego wyniki rozstrzygnięcie, czy żądanie powódki jest usprawiedliwione. Należy przy tym mieć na uwadze, że choć ani w niniejszym, ani w innym postępowaniu strona pozwana nie dochodziła od powódki tej należności, to jednak wzywała ją o zapłatę kwoty 1.064 zł i korzystała z pomocy firm windykacyjnych celem wyegzekwowania od powódki tejże sumy pieniędzy. Mając na uwadze te wszystkie okoliczności orzeczono jak w pkt I wyroku.

Dalej idąca apelacja nie jest jednak słuszna. Co prawda można zgodzić się ze skarżącą, że z racji źle działających urządzeń takich jak telefon czy telewizor niewątpliwie doznała ona niedogodności, jednak jak to słusznie zauważył Sąd Rejonowy, powódka mogłaby się domagać zadośćuczynienia za zawinione działania strony pozwanej tylko wtedy, gdyby można im było przypisać bezprawność, tego zaś w okolicznościach niniejszej sprawy nie sposób przyjąć. Postępowanie strony pozwanej polegające na dzwonieniu do powódki o nieodpowiednich dla niej porach czy też inne związane z tym niedogodności, jak konieczność dzwonienia na infolinię, nie można nazwać działaniami bezprawnymi, stąd też słusznie Sąd Rejonowy oddalił żądanie dotyczące zadośćuczynienia, zaś apelacja powódki w tym zakresie musiała podlegać oddaleniu, jako bezpodstawna- art. 385 kpc. Z uwagi na charakter sprawy oraz fakt, że powódka na skutek wadliwie działającego telefonu doznała pewnych niedogodności, Sąd Okręgowy na podstawie art. 102 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc odstąpił od obciążania jej kosztami postępowania w zakresie oddalonej apelacji.